

Kokemusperheiden toimintasuositukset päätöksentekoon

Avointa puhetta köyhyydestä!

Yhteiskunnallinen keskustelu köyhyydestä ja siitä kärsivistä ihmisistä on negatiivista ja syyttelevää. Kokemusperheet toivovat, että perheiden köyhyys ja sen vaikutukset nähdään, köyhyydestä puhutaan avoimesti oikeilla sanoilla ja pyritään tukemaan perheitä. Myös lapset toivovat, että heidän huolensa perheen tilanteesta otetaan tosissaan.

Vanhemmat halusivat lasten ymmärtävän, ettei ihmisarvo määräydy perheen taloudellisen tilanteen mukaan, jolloin avoin yhteiskunnallinen keskustelu lisäisi ymmärrystä ja tukea, kun taas negatiivinen suhtautuminen lisää lasten syrjäytymisen riskiä.

“Elämä on jonkun lapsuus, elämän kivijalka. Sen pitäisi olla vahva.”

Mitä päättäjä voi tehdä?

- Pyytää aktiivisesti tietoa eri tietolähteistä ja ottaa päätöksenteossa avoimesti, mutta sensitiivisesti ja perheitä ymmärtäen esille perheiden talousvaikeuksia.
- Ottaa selvää lasten kokemuksista ja viedä lasten kokemuksia ja kehittämis ehdotuksia päätöksentekoon.
- Varmistaa, että perhekeskuksista välittyy tietoa lasten ja lapsiperheiden tilanteesta hyvinvointialueen päätöksentekoon.
- Huomioida kaikessa päätöksenteossa päätösten vaikutukset köyhien lapsiperheiden arkeen ja pyrkiä aktiivisesti korjaaviin toimiin.
- Tuoda esiin toiveikkuutta ja pyrkiä lapsen edun mukaisiin ratkaisuihin nyt ja tulevaisuudessa.

Pelastakaa Lapset

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Pelastakaa Lapset:
Kokemuksia köyhyydestä -selvitys 2026

Saavutettavia ja tarpeenmukaisia palveluja!

Kokemusperheiden vanhemmat kertoivat taloudellisen niukkuuden vaikuttavan arjessa ihan kaikkeen, aiheuttaen jatkuvaa huolta ja stressiä. Avun pyytäminen koetaan vaikeaksi ja tuen saaminen joskus jopa mahdottomaksi.

Kokemusperheet toivoivat palveluihin köyhyydestietoisuutta sekä taloudellisten vaikeuksien tiedostamista ja huomioimista. Vanhemmuutta tulisi heidän mielestään tukea monimuotoisemmin ja nimenomaan perheiden yksilöllisiin tarpeisiin ja kokonaistilanteeseen vastaten. Vanhemmat kokivat kuitenkin, että perheiden mahdollisuudet saada tarvittavia palveluja heikentyy koko ajan (esim. perhetyö, toimeentulotuki, järjestöjen varhainen tuki).

”Palveluista ja matalan kynnyksen kohtaamispaikoista leikkaaminen ja lakkauttaminen - nämä on tärkeitä perheille.”

Mitä päättäjä voi tehdä?

- Varmistaa, että terveys- ja sosiaalipalvelut ovat saavutettavia, riittäviä ja tarkoituksenmukaisia erityisesti köyhien perheiden näkökulmasta.
- Huolehtia, että esimerkiksi neuvolapalveluissa otetaan puheeksi perheen taloudellinen tilanne sekä ohjataan vanhempia saamaan tukea.
- Helpottaa yksinhuoltajien ja muiden tukea tarvitsevien perheiden tilannetta varmistamalla, että kotipalvelut ja perhetyö toimivat ja tukea on saatavilla matalalla kynnyksellä esimerkiksi lastenhoitoavun ja tukiperhetyön muodossa.
- Varata riittävästi resursseja täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen sekä pyrkiä vaikuttamaan siihen, että sosiaaliturva on riittävällä tasolla ja tukee perheiden arkea.
- Huolehtia palvelujen yhteensovittamisesta perheen tarpeista lähtien yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa.

Perhemyönteisyyteen panostaminen!

Kokemusperheiden mukaan yhteiskunnassa ei ole perhemyönteisyyttä, ei palveluissa eikä päätöksenteossa. Lasten näkyminen ja osallistuminen yhteiskunnassa on tärkeää yhteisöllisyyden ja tulevaisuuden näkökulmista ja se tukee myös lasten kasvua ja kehitystä. Perheet kertovat, että heidän hyvinvointiaan vahvistaa, kun on ilmaisia, saavutettavia paikkoja, joihin he ovat tervetulleita lastensa kanssa. Vanhemmat toivoivat muiden ympärillä olevien aikuisten kannustavan ja rohkaisevan lapsia.

”Toive: joku ulkopuolinen aikuinen voisi rohkaista, että lapsista voi tulla mitä vaan, vaikka lääkäreitä”.

Mitä päättäjä voi tehdä?

- Tuoda esille perheiden kokemustietoa, sillä jokainen lapsen näkemyksestä ja kokemuksesta kertova puheenvuoro vahvistaa lapsilähtöisyyttä ja perhemyönteisyyttä!
- Huomioida päätösten vaikutukset lapsiin ja perheisiin ja vaatia lapsivaikutusten arviointia kaikessa päätöksenteossa.
- Pyrkiä päätöksiin, joilla aidosti ja pysyvästi tuetaan perheitä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Perheiden huomioiminen vahvistaa perhemyönteisyyttä ja luo tulevaisuuden yhteiskunnalle vahvan perustan.